

Izhaja dvakrat na teden, in sicer v sredo in soboto ob 11. uri predpoldne ter stane z izrednim prilagam ter s „Kazipotom“ ob novem letu vred po pošti prejemana ali v Gorici na dom pošiljana:

Vse leto 13 K 30 h. ali gld. 6 60
pol leta 6 „ 60 „ 3 30
šestrt leta 3 „ 40 „ 1 70

Posamične številke stanejo 10. vin.

Naročnino sprejema upravnništvo v Gosposki ulici št. 7. v Gorici v „Goriški Tiskarni“ A. Gabršček vsak dan od 8. ure zjutraj do 6. zvečer; ob nedeljah pa od 9. do 12. ure. Na naročila brez depozitane naročnine se ne odzivate.

Oglasni in poslanice se računajo po petih vrstah: če tiskano 1-krat 8 kr., 2-krat 7 kr., 3-krat 6 kr. vsaka vrsta. Večkrat po pogodbi. — Večje drke po prostoru. — Reklame in spisi v uredniškem delu 15 kr. vrsta. — Za obliko in vsebino oglasov odklanjamo vsako odgovornost.

SOČA

»Vse za omiko, svobodo in napredek!« Dr. K. Lavrič

Uredništvo

se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v Gorici v I. nadst. Z urednikom je mogoče govoriti vsaki dan od 8. do 12. donoludne ter od 2. do 5. popoldne; ob nedeljah in praznikih od 9. do 12. dop. Upravnništvo se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v I. nadst. na levo v tiskarni.

Naročnine in oglase je plačati loco Gorice. Dopolni se pošiljajo le uredništvu.

Naročnina, reklamacije in druge reči, katere ne spadajo v delokrog uredništva, naj se pošiljajo le upravnisti.

„PRIMOREC“

Izhaja neodvisno od „Soče“ vsak petek in stane vse leto 3 K 30 h ali gld. 1 60.

„Soča“ in „Primorec“ se prodajata v Gorici v tobakarni Schwarz v Šolski ulici in Jellersitz v Ninski ulici; — v Trstu v tobakarni Lavrenčič na trgu della Caserma.

Odgovorni urednik in izdajatelj Ivan Kavčič v Gorici.

»Gor. Tiskarna« A. Gabršček (odgov. Iv. Meljavec) tiska in zal.

„Ljudstvu pravice!“ — sleparija.

„Slovenec“ kriči dan za dnevom: Ljudstvu pravice! Včasih doni tak klic v uvodnem članku, v dopisih in v raznih noticah, tako, da bi mislil človek, ki ne pozna katoliških junakov okrog „Slovenca“, da je res tem ljudem kdo vé kako za pravice ljudstva. Ali za pravice ljudstva jim ni nič mar, tako kričijo le, kadar jim kaže. V svojih listih in po shodih pridno bobnajo o pravicah ljudstva, ali tam, kjer bi bilo res treba povzdigniti glas za pravice ljudstva ter bi bilo pričakovati tudi kak uspeh, tam pa so malomarni ter se pehajo za druge reči ali pa molčijo. Kako malo je mar „katoliški“ stranki za pravice našega ljudstva, se je pokazalo jasno zopet enkrat v delegacijah.

V delegacijah bi se moral čuti leto za letom iz ust slovenskega delegata klic po naših pravicah. Delegat bi moral skrbno premotriti položaj našega naroda z vseh strani ter predložiti delegaciji kričeče krivične razmere, ki vladajo med nami, in potezati se, da sčasoma res kaj dosežemo. Tak glas v delegacijah bi bil važen glas, ki bi pozneje le kolikor toliko vplival na merodajnih mestih, kjer nam krojijo pravico ter pošiljajo med nas svoje funkcijonarje. Slovenski delegat bi imel torej jako obsežno pa hvaležno nalogo, in ako bi imeli Slovenci delegata, ki bi čutil za ljudstvo ter imel srce na pravem mestu, bi tudi bili zastopani v delegacijah v takem smislu, ali Slovenci smo tako nesrečni, da nas zastopa v tako važnem zastopstvu le — politični kadaver.

Dr. Šustersič sili povsodi v ospredje, kjer le more. Da sili v delegacijo, je torej umevno samo po sebi. In tako imamo Slovenci to nizko čast, da nas zastopa leto za letom v delegacijah edini dr. Ivan Šustersič.

Kaj je delal ta človek v sedanjih delegacijah? Cesarja je hotel nalagati, da je vseh razmer na Kranjskem kriva le vlada, on pa je nedolžen kakor jagnje, drugače pa je strasil po delegacijah s „tistim „veto“, kateri je bila vložila avstrijska vlada ob času volitve

papeža proti kardinalu Rampolli. Celo dva-krat je govoril o tem „veto“. Vprašamo: Kaj vraga pa nas brigata veto? Nam je pač vseeno, naj bo papež Peter ali Pavel, Lah je, in katoliška cerkvena uprava je laška, mi Slovenci pa nimamo ničesar pričakovati od Rima; tako nas uči zgodovina. Kaj je torej motilo dr. Šustersiča, da se je toliko pehal za tistim „veto“ po delegacijah? Zakaj pa je pa tako zanemarjal — pravice ljudstva? Na Kranjskem hoče vse preobrniti. S svojim surovim glasom kriči po shodih, da naj dajo ljudstvu pravice, da on le navije uro ministrom, če ne dajo pravic, vse se mora tresti pred njim. Ubogi kmetič, ki sliši to „kračansko“ rogovilo, si misli, da je res junak, ki obrne Dunaj ter izposluje od samega cesarja ljudstvu take pravice, da bodo kmetiči grofje, grofje pa kmetiči, ali kadar se pelje ta žalostni junak proti Dunaju, ga mineva ves pogum, in ko stopi na Dunaju s kolodvora, ga nima nič več. Tam gori je v prvi vrsti katoličan. „Ljudstvu pravice!“ — to je za shode po klerikalnih vaseh in po laznjih klerikalnih časniki, na Dunaju je gospod Šustersič že bolj katoličan, zastopnik svete katoliške cerkve in njenih služabnikov. Takega smo ga videli tudi v delegacijah. Ako bi bil on zastopnik slovenskega ljudstva, potem bi se bil tam potegoval za pravice našega ljudstva, tako pa je drezal le s tistim „veto“, češ, kaj se ima avstrijska vlada in krona vti-kati v posle svete nezmoljive katoliške cerkve. Dr. Šustersič je njen služabnik, in kot tak seveda je že moral z ogorčenjem v srcu vzdigati svoj hripavi glas proti „veto“. Tako so se domenili v Ljubljani, na pravice ljudstva ga ni nikdo opozoril in sam ne misli nikdar na nje.

Slovenci smo zatirani na vseh koncih in krajih. Nimamo potrebnih sol, niti jedne čiste slovenske srednje sole nimamo, nimamo vseučilišča, pa kaj, saj nam manjka še ljudskih sol, slovenščino podijo iz uradov in celo iz cerkve, nečuvne reči v takem pogledu se godijo na Koroskem, tuje uradnike nastavlja med nami itd.; na vseh straneh trpimo ter smo zapostavljeni — slovenski delegat pa pušča vse to v nemar ter govo-

riči o „veto“, se peha torej za nam popolnoma brezpomembno reč.

Iz tega se pač vidi, da so klerikalci le slepo orodje klerikalne nestrpnosti, da zastopajo le interese laške cerkve, in da so jim interesi našega toli zatiranega naroda, katerega so grdo presleparili pri volitvah, ne le deveta, marveč devetindevetdeseta briga. Klerikalci so rimski hlapci, le za Rim gorijo in pa za njegove služabnike, ljudstvo je le za to tukaj, da se ga slepari ter izžema. Ako bi bilo Šustersiču in sploh klerikalni stranki res kaj do pravic ljudstva, potem bi se bil pač oglasil v delegacijah. Ali ker se ni oglasil za naše pravice marveč le za Rim, je pač jasno vidno, na čem mu je ležeče in na čem ne.

Sedaj pa tudi ni več dvoma, da je ves tisti klerikalni klic: „Ljudstvu pravice!“ le gola sleparija. Humbug uganjaj, kadar govorijo, kako da se potezajo za pravice ljudstva; niti na kraj misli pa jim ne pride, da bi res kaj storili za pravice ljudstva! To smo videli sedaj dovolj na dr. Šustersiču.

Sleparija je vse klerikalno kričanje: „Ljudstvu pravice!“ sleparija je to in predznen atentat na žep kmetu, ki ga odpira in odpira ter si pritrjuje od ust, da le redi rimske hlapce, posvečene in neposvečene. Dr. Šustersič ni niti odprl ust v delegacijah za teple pravice našega naroda, marveč se je tepel le za Rim. In da bi se res potegnil v pravem smislu za Slovence ta junak, tega ne doživimo nikdar. Prej utegne interpelovati avstrijsko vlado, da se premalo skrbi za misijonarje na Kitajskem ali da se „med katolici“ premalo nabere za zamorčke, nego da bi se postavil na branik za Slovence ter le vprašal vlado, zakaj da dela tako krivično s svojimi zvestimi Slovenci. Tak je dr. Šustersič, taki so klerikalci na sploh. Škodljivci in sleparji našega ljudstva so, in dokler bodo taki ljudje na krmilu, bomo vedno manj veljali ter bo vladala misli, da nas še premalo stiska, ker se nikdo niti na takem mestu, kakor so delegacije, ne oglasi proti krivicam, katere siplje na slovenski narod. Vlada misli, da smo z vsem zadovoljni ter da nas boli le to, ako se stori kaj proti Vatikanu.

Tako dela dr. Šustersič. Na Kranjskem hoče vlado postaviti na glavo, ker ne da ljudstvu pravic, na Dunaju pa lepo molči nasproti vladi o pravicah ljudstva ter se kaže le rimskega hlapca.

Po njih dejanjih jih spoznavamo.

DOPISI.

Trnovo pri Gorici, 25. januarja 1904.

— Minolega leta 26. februarja smo imeli tukaj volitev novega obč. starasinstva. Klerikalna stranka, na čelu jej fajmošter Lokvarski, vulgo „Verbov Tonček“, je delala na vse kriplje, da bi zmaga in da bi Trnovsko napredno trdnjavo porušila. No! To se jim ni posrečilo, čeprav so celo leto prej agitirali osebno po hišah in s peklom strašili, čeprav so bile grožnje pri podelovanju spovednih listkov, čeprav so imeli 10 hektov vina na razpologo. Kaj je to le bilo v spovednicah? Imamo sicer dosti grad'va, ali za sedaj hočemo držati se le stvarno, d.

Pravijo, da je rajni kardinal Missia, žalostnega spomina, poslal tega nuncia v našo občino le radi tega, ker se je v Tribusi skazal za dobrega agitatorja in si je radi tega on mislil kakor cesar Janez pri Martinu Krpanu: „Če jih živ krst ne bo (te preklicane Trnovce namreč), Tonček jih pa bo!“ Ali Trnovo ni Trebuša!

Prisel je dan volitve. Lokvarji in Laznarji, ki so bili „zmuštrani“ 22. in 23. februarja na Lokvah pri „Ivancu“, kako naj volijo in so bili zmage gotovi, so prisli vsi razun dveh ter se oglasili na volišču pod komando fajmoštra Plesničarja. No! Trnovci, ki so verovali besedam nunciev, da se oni ne bodo umešavali v starasinstvene volitve, (veruj!?), bili so bolj malomarni. Vendarle je bil izid volitev strašansko poraz za klerikalce, oziroma za fajmoštra, kajti zmagali smo v 3. in 2. vol. razredu popolnoma, v 1. razredu pa deloma. Bila bi sicer zmaga naša na vsej črti, ako bi nam ne bili klerikalci v 1. razredu enega volilca z lažmi ukradli.

To je bilo za „Tončka“ zelo hud poper in hajdi! napravil je rekurz proti volitvam zaradi nepostavnosti, katere je bajo zagrešila

Trije mušketirji.

Napisal Alexandre Dumas.

Drugi del.

(Dalje)

Ta pravi Porthosu, naj gre v svoje stanovanje, kjer je, kakor pove z jako kislim obrazom, njegova prisotnost nujno potrebna.

»Ali je prišla moja oprava?« vpraša Porthos.

»Da in ne,« odvrne Mousqueton.

»Ali ne moreš govoriti jasneje?«

»Pojdite, gospod.«

Porthos vstane, pozdravi prijatelje in odide z Mousquetonom.

Trenotek pozneje se prikaže na pragu vrat Bazin.

»Česa želiš, prijatelj?« vpraša Aramis z onim milim glasom, ki ga je bilo pri njem opaziti vedno, če so ga vabile misli nazaj k cerkvi.

»Neki mož vaš čaka doma, gospod, odvrne Bazin.

»Mož, kakšen mož?«

»Neki berač.«

»Daj mu miloščine, Bazin, in prosi ga, naj moli za ubogega grošnika.«

»Ta berač hoče na vsak način govoriti z vami in pravi, da bi bili veseli, da ga vidite.«

»Ali mi ni dal povedati nič posebnega?«

»Seveda. Če bi se gospod Aramis obotavljal priti, je rekel, mu povejte, da prihajam iz Toursa.«

»Iz Toursa?« vsklikne Aramis. »Gospoda, tisoč-

krat vaju prosim, oprostita. Skoro gotovo mi prinašata mož vesti, ki jih pričakujem.«

In takoj vstane ter se hitro odstrani.

Ostaneta še Athos in d'Artagnan.

»Jaz menim, da sta ta dva patrona s svojimi zadevami na čistem. Kaj meniš o tem ti, d'Artagnan?« pravi Athos.

»Da je Porthos na najboljšem potu, to vem,« pravi d'Artagnan. »In kar se tiče Aramisa, moram priznati resnico, da me glede njega ni nikdar resno skrbelo. Toda kaj napraviš ti, moj ljubi Athos, ti, ki si pistole Angleža, katere so bile tvoja pravna lastnina, razdelil tako plemenito?«

»Jaz sem zelo vesel, da sem usmrtil to srako, ker je nekaka božja služba, če ubiješ Angleža; če bi bil pa vtaknil njegove pistole v svoj žep, bi mi bile ležale na duši kakor slaba vest.«

»No, moj ljubi Athos, ti imaš res nerazumljive nazore.«

»Ne govoriva o tem dalje! Kako pa je s tem, kar mi je pripovedoval gospod de Tréville, ko me je počastil sinoči s svojim obiskom? Povedal mi je, da zahajaš ti kaj pogosto k onim sumljivim Angležem, ki so pod kardinalovim pokroviteljstvom.«

»To se pravi, jaz grem večkrat k neki Angležinji, k oni, o kateri sem ti pripovedoval.«

»Ah da, k plavolaski, glede katere sem ti dal nasvete, katerih se seveda nisi držal.«

»Povedal sem ti svoje razloge.«

»Da; po tem, kar si mi povedal, menim, da upaš dobiti od nje svojo opravo.«

»Nikakor ne! Prišel sem do gotovosti, da se je vdeležila ta ženska na neki način odpeljatve gospe Bonacieux.«

»Da, zdaj te razumem; da dobiš nazaj jedno žensko, dvoriš drugi; to je sicer najdaljša pot, ali najzabavnejša.«

d'Artagnan hoče razodeti Athosu vse, toda jedna točka ga zadržuje: z ozirom na čast je bil Athos strog plemič, in v malem načrtu, katerega si je izmislil naš zaljubljenec z ozirom na milady, so bile stvari, ki bi, kakor je bil prepričan, ne žele puritanovega priznanja. Zato se mu je zdelo boljše molčati, in ker je bil Athos najmanj radoveden človek na svetu, tudi ni bodril d'Artagnana k zaupnemu razodetju.

Zato hočemo zapustiti prijatelja, ki si nista imela povedati nič važnega, ter slediti Aramisu.

Videli smo, s kako hitrostjo je sledil Bazinu ali pravzaprav hitel pred Bazinom mladi mož na vest, da prihaja mož, ki hoče z njim govoriti, iz Toursa; pot od rue Ferou do rue de Vangirard je bil torej le skok.

»Ko pride domov, najde res moža majhne rasti in inteligentnih oči, toda pokritega s capami.«

»Vi želite z menoj govoriti?« vpraša mušketir.

»To se pravi, govoriti želim z gospodom Aramisom. Ali se imenujete vi tako?«

»To je moje ime. Ali mi imate kaj izročiti?«

»Da, če mi pokažete neki vezen žepni robec.«

»Tu le,« odvrne Aramis, vzame iz svojega žepa na prsih ključek ter odpre z njim majhno škrinjico iz

voljna komisija. In zmage pijani klicali so zopet okoli: „Zdaj je pa zmaga naša!“

Toda gospodje pri namestništvu v Trstu so bili drugih mislij. Ni pomagalo rekurentom, da so bili večkrat radi tega v Gorici in v Trstu. Da! celo njih prisega, katero so ponujali v dokaz resnice, niso hoteli vpoštevati ti prešmentani gospodje pri namestništvu!

In zgodilo se je, kar se je moralo zgoditi. Gospod fajmošter na Lokvah so vdobili uročeno razsodbo namestništva na uloženi rekurz s sledečim besedilom:

„C. kr. namestništvo je z odlokom 5. novembra 1903, št. 29.487 zavrnilo kot neutemeljen utok A. Plesničar in tovarišev proti dne 26. februarja t. l. izvršenim novim volitvam starasinstva občine Trnovo, potrdivši zajedno izpodbijane volitve v vseh 3 razredih itd.“

To je bil za fajmoštra Plesničarja seveda prehud „klin“, zato ga je „frišnega“ naravnost naprej poslal v „Gorico“ in ga najbrže tudi v „Primorskem listu“ na prodaj postavil.

Mi naprednjaki se tega vojevanja nikakor ne bojimo, kajti ravno fajmošter Plesničar privabil je v našo družbo s svojim delovanjem tudi dosti onih, ki so bili do sedaj zvesto udani njegovemu misljenju, a se izrekajo že zdaj — nikdar več!! —

Za danes dovolj! Če bo treba, pride še! „Stranka prava“.

Brje, 24. jan. 1904. — V „Prim. listu“ in „Gorici“ je dopisnik v dopisih: „Liberalni učitelj...“ trdil, da je na prvem Kopačevem shodu pri Rebku brejski učitelj Možina govoril: „Učiteljski stan je delavski, tudi mi učitelji smo delavci in trpinji, prosimo, da nas podpirate, kar je v vaši moči, saj nam je znano, kako jaz držim za vas, ter sem tudi naroden na vaše časnike, in sem, kar je bilo mogoče, časnike tudi drugim dajal.“ — Ker se pa to ne vjema z resnico, hočem dati pojasnila:

Za prvi Kopačev shod ni nikdo izmed učiteljev niti vedel, le podpisani je tikom pred otvoritvijo slučajno doznal zanj in se ga kot sosed vdeležil brez namena, da bi tam govoril. Ker se je poročevalec g. Kopač v svojem govoru dotikal tudi potrebe po izomiki in izobrazbi, povdarjal potrebo šolstva in dobrega učiteljstva, oglasil se je po njegovem govoru tudi podpisanec, ki je povdarjal: „Delavski stan je velike važnosti, spoznavati je začel tudi svojo moč, in danes se po vsem svetu družijo delavstvo za izboljšanje svoje eksistence. Tudi slov. delavec se je začel na tem polju gibati čimdalje bolj, uvažujoč potrebo izobrazbe, dobrih sol in napredovanja. Naše učiteljstvo danes ne stoji v nobeni stranki, kar je samo zase organizirano, pač pa se rado in lahko družijo z vsako stranko, ki novi soli in našemu stanu ne nasprotuje. Učitelj je tudi reven in neplačan delavec, kakor je reven tisti, katerega ima poučevati. Zato naj

delavstvo, revni kmet in ljudstvo sploh dela na to, da se sola poddržavi, in vsem bo boljje!“

Odločno zanikam, da bi bil kaj govoril o podpiranju soc. stranke, o čitanju, naročanju, podpiranju in razširjanju časnikov.

Ker nesramni dopisnik kvasi o disc. preiskavi, povem mu, da so mi jo nakopali ravno tako častni moške kakor je on. Zato pa je imela nezaslišano nesramna ovadba tudi tak vseh, da bi ovaduhe lahko se v luknjo vtaknili.

Dopisnika gori omenjega poročila pri Rebkovem shodu imenujem tu javno lažnjivca in obrekovalca, ker zvit in neresnico piše ter kot pravi vohun škodoželjno podtika drugim negovorjene besede in nestorjena dejanja.

A. Možina.

Z Vipavakega. — Gosp. urednik! Zopet sem čakal, kaj povesta lepega naša klerikal. lista o shodu pri Rebku naprej. Ali glej! Zopet sama osebnost in udrihanje po učiteljstvu. Vidi se, kako radi bi spravili njim neljubo učiteljstvo ob vsak ugled pri ljudeh.

Taz nisem učitelj, ampak priprostega kmeta sin, imam pa toliko razuma, da spoznam, da učitelji naši se brigajo za naše težnje, ali se jih prezira, ker hodijo med nas kakor prijatelji in ljudje, kateri nam hočejo pomagati. Dopisnik pa je videl na shodu le učitelje, toliko drugega ljudstva pa ni videl, in to ljudstvo plačuje davke ter podpira državo z denarjem in krvjo, ako pa se združi in zahteva tudi svoje pravice, tedaj pride dopisnik in reče, da je prišlo nekaj nezavednega ljudstva od Lokaveca do Sela.

Motite se, ako mislite, da bode ljudstvo hodilo na shode, da je boste tam zapeljevali, nasprotno, pokaže Vam, da ne spi ter ne misli le na Vaš klerikalizem, ki ni nič drugega kakor na jeziku Bog, v srcu pa hudič, in vse to iz ljubezni do bližnjega!

Našemu za naš blagor vnetemu učiteljsvu pa kličem, naj vstraja v svojem za ljudstvo dobrem in koristnem namenu, ter naj se ne strasi osebnih napadov, ker ravno to priča o njihovem pravem trudu.

Imejte vedno pred očmi koristi ljudstva, med katerem živite, mislite si, da niste sami, ampak da stojimo trdno za Vami, izkušeni v življenju, kateri se ne bojimo praznega strahu, še manj očitno stopiti pošteno pred vsako nepravico!

Domache in razne novice.

Imenovanja. — Davčnima pristavoma sta imenovana Eneja markiz Obizzi in Umb. pl. Rauscher v Gorici; pristav Josip Plahuta v Tolminu je imenovan preglednikom za Kanal, preglednik Fr. Kavčič v Kanalu pa blagajnikom v Podgradu v Istri.

Na poštnem ravnateljstvu v Trstu so imenovani za službovanje v računskem oddelku tega ravnateljstva: računski asistent Alojzij Pertot in Ferdinand pl.

Schroll računskima oficijaloma, praktikant Rul. Conforto pa rač. asistentom.

V tehnični službi tega ravnateljstva je imenovan mehanik Fran Vitorelli visim mehanikom. Visi stavbeni komisar inženier Vincencij Umfer je premeščen iz Gorice v Trst, stavbeni komisar inženier, Friderik Crepaz iz Pazina v Gorico, stavbeni adjunkt inženier Lavrencič iz Trsta v Pazin.

Županom občine Tomaj je bil izvoljen v seji 23. t. m. gospod Josip Vran iz Tomaja št. 6., prvim podžupanom pa g. Anton Sonc iz Tomaja št. 28. Čestitamo.

Umrl je v Sezani dne 23. t. m. gospod Makso Hrovatin, c. kr. sodni adjunkt. Pokojnik je bil član širokoznane Hrovatinove rodbine v Vipavi, prikljubljen in čistan, vsled česar se njega zgodnja smrt na sploh tako britko občuti ter je neprijetno dirnila vse njegove številne prijatelje in znance v Gorici ter v vseh krajih, kjer je službeval. Truplo so pripeljali v Vipavo. Preostalim naše sožalje!

Umrla je v Gorici v starosti 77 let gospa Eliza Ritter-Záhony, vdova po Vil. Ritterju, solastniku tovarov v Stračicah. Doživela je starost 77 let. Bila je poznata človekoljubkinja.

Pogreb baronice Spaur v nedeljo popoldne je bil veličasten. Na dveh vozeh so peljali razne vence s trakovi. Med temi venci nadvojvode Karla Stefana in Ferdinanda d'Este, poveljnika vojne mornarice, podadmirala Montecuccoli itd. Sprevod je vodil vojaški kanonik mons. Ufediček iz Pulje. Za krsto je stopal soprog Spaur z bratom pokojnice, za njimi pa premnogo zastopnikov admiralitete, mnogo mornarskih častnikov ter več častnikov tukajšnje garnizije. Povsodi po ulicah, koder je šel sprevod, je stalo premnogo radovednega občinstva. Baron Spaur je dobil med raznimi sožaljkami tudi eno od cesarja.

Ples slovenskega bralnega in podpornekega društva v Gorici se bo vršil dne 1. februarja v prostorih „Slovenske Čitalnice“. Letos se ni moglo pričeliti dvorane hotela „Central“, ker je bila radi kratkega predpustnega časa oddana drugim društvom pred časom. Kljub temu upa odbor, da bode ta ples, kateri je pred vsem namenjen delavskemu stanu iz mesta, tako obiskan kakor prejšnja leta ter da bode letos spet prilika pomnožiti društven bolniški zalog za par kronic. Po pripravi sodé in po zanimanju o tem plesu, katero se širi med delavstvom, obeta biti udeležba taka, da bode delala delavstvu le čast. Odbor apeluje na trgovski in obrtni stan, da s svojo udeležbo pokaže pravo naklonjenost do delavstva, s katerim je najbolj v dotiki. Ta ples naj pokaže slogo, katerega naj vedno družijo delavski in trgovski stan med Slovenci v Gorici. — Pri plesu se ne zahteva elegancije; čedna nedeljska obleka zadostuje.

Prazno lagovarjanje in olepševanje rečij, in nič drugega, je dolgi dopis iz Go-

rice v večerajšnji „Gorici“, kjer odgovarja znani dopisnik na naše članke o vsem onem, kar se godi v deželni odboru. Dopisnik se trudi naslikati naša deželna odbornika kot moža na svojem mestu, ali povsodi se mu vidi, kako prisiljeno išče besede, da bi se postavil v lepšo luč. Ves dopis je le prazno lagovarjanje. Niti jedne reči onih, o katerih smo pisali, ni izpodbil, marveč prav iz tega dopisa se vidi, kako britko resnico smo morali pisati o naših deželnih odbornikih in njihovi pasivnosti.

Povdarjamo ponovno, da ne pričakujemo od strani deželnih odbornikov nikakih čudežev, marveč da smo vso stvar sodili vedno s tega stališča, da je težka njihova naloga ter da jej niso kos; dokazali smo neovržno, da so popolnoma pasivni ter da so se udali devizi: Smo v manjšini, torej se sploh ne da nič doseči. Dopisnik se zategadel bavi na dolgo le s tistimi rečmi, kjer mu je lagovarjanje lažje, pri drugih pa se hitreje izvije. —

Primimo ga tu le za dve reči. „Vali deželna odbornika, kako da uraduje? slovensko. To je prav, to tudi mora biti! Za božjo voljo, kaj hočeta se ta dva uradovati laški? Potem pa pravi, da kdor ima pa dokaze v rokah, da se za njunim hrbtom s slovenskimi uradi uraduje laško, naj da take dokaze jednemu odborniku v roke in da bode vedel, kaj je njegova dolžnost. Jezuit! Mi nismo nikjer pisali, da se uraduje za njih hrbtom s slovenskimi uradi laški, marveč približili smo dejstvo, da deželni odbor uraduje z raznimi c. kr. uradi v čisto slovenskih rečeh le laško, česar poprej ni bilo. To je dejstvo, kateremu se je dopisnik v „Gorici“ previdno izognil. Pozivljemo slov. dež. odbornika, naj povesta, kaj sta storila doslej proti temu! To je vendar v prvi vrsti njune naloga! Čegava pa je, če ne njuna!

Pred kratkim se je izvršilo imenovanje dveh uradnikov v deželni odbor, in sicer na mestu, ki pritičeta Slovincem, ker sta bila tam prej dva slovenska uradnika in je v pisarni krvavo potreba slovenskih uradnikov. Slovenskih prosilcev je bilo v Ljubljani, in dolžnost slovenskih deželnih odbornikov je bilo skrbeti za to, da prideta na ti dve mesti zopet dva Slovence. Ali kaj se je zgodilo? Imenovan je bil en Slovenec in en Lah. „Gorica“ pripoveduje sedaj, kje je rojen tisti laški uradnik, da je hodil v slovensko šolo itd. Kaj nas to briga? Oni uradnik je dan današnji Lah, pa konec besedi! Zanj sta glasovala tudi slovenska odbornika, tako stoji v „Gorici“, ne stoji pa, da sta se potezala za imenovanje Slovencev na obe mesti, kakor bi bila nujna dolžnost. Sama priznava, da nista storila svoje dolžnosti, marveč se je izvršilo imenovanje uradnikov na omenjeni dve mesti popolnoma tako, kakor so hoteli Lah, ki sistematično jemljejo Slovincem proč, kar le morejo. V tem slučaju so

(Dalje v prilogi.)

ebenovine, ki je bila okrašena z biserno matico; »tu je, prepričajte se!«

»Dobro je,« pravi berač, »odpošljite svojega slugo.«

Radoveden, kaj hoče berač od njegovega gospoda, je Bazin umiril svoj korak po gospodovem ter prišel skoro istočasno z njim. Ali ta hitrost mu ni mnogo pomagala. Na beračevo zahtevo mu namigne gospod, naj se odstrani, in ubogati mora.

Po Bazinovem odhodu se berač hitro ozre okoli sebe, hoté se prepričati, da ga ne more nihče videti ali slišati, odpne svoj z usnjatim pasom sabo speti jopič, prične parati nad pasom šiv in potegne iz njega pismo.

Pri pogledu na pečat vsklikne Aramis veselja, poljubi pisanje in odpre skoro s svetim strahom pismo, katerega vsebina se glasi takole:

»Prijatelj, usoda hoče, da ostaneva ločena se nekaj časa; toda lepi dnevi niso izginili za vedno. Stori svojo dolžnost na vojni, jaz storim svojo na drugem mestu. Vzemi, kar ti izroči donášalec; pojdi na vojno kakor lep in hraber plemič in spominjaj se mene, ki nežno poljubljam tvoje črne oči.

Z Bogom ali boljše na svidenje!«

Berač je paral še vedno; iz svojih zamazanih oči vze drugi za drugim stoinpetdeset španskih cekinov po dve pistoli, jih našteje v vrstah na mizo, odpre vrata in odide, predno je presenečenemu mlademu možu mogoče, spregovoriti z njim besedico.

Aramis prečita nato pismo še enkrat in opazi, da ima še »post-scriptum«.

»P. S. — Donašalca lahko sprejmeš k sebi, ker je grof in španski grand.«

»Zlate sanje!« vsklikne Aramis. »Ah, lepo življenje! Da, mladi smo, lepe dneve bomo še živeli!

O, tvoja, tvoja je moja ljubezen, moja kri, moje življenje, vse, vse je tvoje, moja lepa ljubica!«

In s strastjo poljubi pismo, ne da bi se ozrl na zlato, ki se je lesketalo na mizi.

Bazin potrka na vrata; Aramis nima več toliko pameti, da bi mu zabranil vstop; dovoli mu vstopiti.

Pri pogledu na zlato obstane Bazin začuden in pozabi, da je hotel naznaniti d'Artagnana. Ko je ta zapustil Athosa, se je napolnil k Aramisu, radoveden, kaj je z beračem.

Ker d'Artagnan ni poznal do Aramisa nikakih okolištin, se naznani sam, ko vidi, da ga je Bazin pozabil naznaniti.

Ah vraga, moj ljubi Aramis! pravi d'Artagnan, »če so to suhe slive, ki ti jih pošiljajo iz Toursa, izroči moj poklon vrtnarju, ki jih nabira.«

»Motiš se, moj ljubi,« pravi Aramis, vedno diskreten, »moj založnik mi je poslal pravkar nagrado za mojo pesem v jednozložnih verzih, katero sem pričel že na našem potovanju.«

»No, res,« pravi d'Artagnan; »tvoj založnik je darežljiv, drugega ti o tem ne morem reči.«

»Kako, gospod,« vsklikne Bazin, »pesem ni mogoče prodati tako drago! To je neverjetno! O, gospod, vi zmorete vse, kar hočete, vi prekosite lahko celo gospoda de Voiture in gospoda de Benserade. Tudi to mi je všeč. Pesnik je skoro abbé. Ah, gospod Aramis, bodite vendar pesnik, tega vas prosim.«

»Bazin, prijatelj moj,« pravi Aramis, »zdi se mi, da se mešaš v pogovor.«

Bazin spozna, da ni imel prav, povesi glavo in odide.

»Ah,« pravi d'Artagnan smehljaje, »ti prodajaš svoje duševne proizvode za tovor zlata; zlo si srečen,

prijatelj; toda pazi, sicer izgubiš iz svoje uniforme tole pismo, ki je gotovo od tvojega založnika.«

Aramis zarudi prav do beline v očeh, vtakne svoje pismo zopet pod suknjo in se zapne.

»Moj ljubi d'Artagnan,« pravi, »če ti je prav, pošlji zopet svoja prijatelja, in ker sem bogat, pričnemo danes zopet skupaj jesti, dokler ne boste bogati tudi vi.«

»Pri moji duši, z velikim veseljem,« pravi d'Artagnan. »Dolgo že nismo jedli kaj dostojnega, in ker me čaka danes zvečer precej vratolomno podjetje, rad priznam, da bi mi ne bilo neljubo, če si segrejem prej glavo z nekaterimi steklenicami starega burgundca.«

»Tudi jaz sem za to, tudi jaz ne sovražim starega burgundca,« pravi Aramis, ki mu je pogled na zlato takoj prepodil vsako misel, da bi zapustil vojaški stan.

In vtaknivi v žep tri ali štiri zlate po dve pistoli, da zadosti hipnim potrebam, zaklene ostale v škrinjico iz ebenovine, ki je bila okrašena z biserno matico, v škrinjico, v kateri je bil že znameniti robec, služeč mu kot talisman.

Prijatelja gresta najprej k Athosu, ki zvest svoji prisegi, da ne stopi na prosto, prevzame nalogo, da naroči obed v svojem stanovanju; ker je izborno poznal gastronomične umetnosti, mu d'Artagnan in Aramis ne delata nikakih zaprek, da se mu prepusti ta važna skrb.

Na potu k Porthosu srečata na oglu rue du Bac Mousquoton, ki žene pred seboj s kislim obrazom mulo in konja.

D'Artagnanu se izvije vsklik začudenja, ki ni brez primesi veselja.

»Ah, moj rumeni konj!« vsklikne. »Aramis, pogledj tega konja!«

vzeli jedno uradno mesto ter ga dali Lahu — slovenska deželna odbornika pa so zopet nabirali, češ, saj zna slovensko, glejte, celo v slovensko ljudsko šolo je hodil v Podgradu! Za takega človeka sta glasovala z mirno vestjo ter pustila vse druge slovenske prosilce na cedilu, dočim bi se bilo ob energičnem nastopu slov. dež. odbornikov dalo brez dvoma doseči, da bi bili obdržani v tem slučaju vsaj to, kar smo imeli!... To govori pač jasno, o drugem se pa še pomenimo.

„Lega Nazionale“ in ml. — Obračun „Lege“ za minolo leto za Primorje izkazuje doneskov 64.000 K, za predlansko leto jih je bilo 42.000 K; torej je poskočil prihod za 50%. „Piccolo“ je nabral tekmo lanskega leta okoli 40.000 K. V Zadru, ki ima samo 20.000 prebivalcev z vsemi tamkajšnjimi Hrvatimi vred, so nabrali lani 31.000 K. To je poštvalnost, ki je občudovanja vredno!

Kakšne namene ima „Lega“, ni treba praviti, saj jih britko čutimo! Kaj pa mi Slovenci? Naša družba sv. Cirila in Metoda bi morala biti podpirana prav s tako poštvalnostjo in s tako gorečnostjo. Rodoljubi, učimo se od Lahov!

„Kmetijsko društvo“ v Sempasu je imelo v nedeljo svoj občni zbor. Na tem zboru so sklenili, društvo razpustiti. Predsednik društva je bil Grča, tamkajšnji župnik in deželni poslanec, odborniki izbrani po njegovi volji.

Prislo je, kar je moralo priti. Ako se lotijo združništva ljudje, ki nimajo pojma o tem, ne more vspevati nikako tako društvo. Kako je delalo to društvo ter kako ono v St. Petru, smo že dosti pripovedovali. To društvo v Sempasu se je bilo zapletlo v neko pravdo s kmetijskim društvom v St. Petru, katero je izgubilo. Blagajnika seveda prazna, društvo v nesposobnih rokah, kaj pa more potem priti, če ne polom. Ako je kdo kaj izgubil pri tem, naj se zahvali Grči.

Kdaj sledi temu polomu popolni polom v St. Petru?!

Deželne naklade. — Dne 30. dec. je zadobil najvišje potrjenje sklep deželnega odbora goriskega, s katerim se bo pobiralo za tekoče leto te-le naklade:

- a) na zemljski davek 20%;
- b) na hišnorazredni davek 20%;
- c) na splošni obrtni davek, dohodninski davek itd. 30%;
- d) na užitino, vino, most, meso 120%;
- e) na pivo je določena davščina 1 K 70 v od vsakega hektolitra.

Ponarejeni bankovci po 20 K krožijo po Gorici. Barva je malce drugačna pa v nemškem tekstu je nekaj pogrškov. Pozor!

Priobčite vendar papežev „Motu proprio“! — Klerikalci so v stvari papeževa „Motu proprio“ podobni tistim klepetuljam, ki trde vedno svojo, pa če se jim se tolikokrat dokaže, da nimajo prav. Naravnost imenitna in klasičen dokaz klerikalne logike pa je notica „Falzifikatorji“ v „Slo-

vencu“ od sobote iz peresa primorskega novinarja. Notica slove: „Soča“ se brani na vse kriplje, da ni falzificirala papeževa „Motu proprio“. A ga je v bistveni stvari falzificirala. Tisto točko, da se ne sme krščanska demokracija na Italijanskem udeleževati političnih volitev — to je volitev na Monte Citorio — je „Soča“ falzificirala, kakor „Narod“, češ, da se slovenska katoliško-narodna stranka ne sme več baviti s politikom. To je jasan falzifikat. Vendar lahko resnico te trditve tudi preizkusimo na koži samega našega Gabrščka. Če je „Soča“ pisala resnico, potem mora Gabršček odstopiti iz politike, prenehati s „Sočo“ in zapreti tiskarno. Če tega ne stori, imamo dokaz, da je „Soča“ falzificirala papežev „Motu proprio“. — Ali si je mogoče misliti kaj bolj neumnega? Nočejo priobčiti papeževa „Motu proprio“, ali vseeno kričijo, da je falzificiran od naše strani. Mi smo že povedali, odkod smo vzeli papežev „Motu proprio“ ter da je naš prevod točen po laskem priobčilu in da ni nikakega dvoma, da bi bilo tu kaj falzificiranega. Goriski prost ni falzificiral papeževa „Motu proprio“, o tem smo prepričani, mi pa smo ga točno prevedli. Ali kljub temu kriči klerikalni razgrajac po „Slovincu“, da je v bistveni stvari falzificiran, ne da bi to dokazal. Dokaže naj torej! Priobči naj „Slovenec“ „Motu proprio“, naj ga primerja z našim priobčilom ter tam pokaže, ako more, da je kaj falzificiranega. Kaj bo le sleparil, da je falzifikat! Dokazati, dokazati treba, dragi gospod! Dokler ne dokaže, ostane slepar!

Tisto, kar nanaša na g. Gabrščka, je pa strašno neumno, in le čudili bi se, ako bi ne poznali gospode okrog „Slovenca“, da je sploh mogoče kaj takega obelodaniti. Na g. Gabrščku hočejo poskusiti resnico svoje trditve; ako je „Soča“ pisala resnico, potem mora Gabršček odstopiti ter zapreti tiskarno.... Zakaj pa, posvečeni gospodje pri „Slovincu“? Saj Gabršček vendar ni krščanski socialista in ni „katoliški“ časnikar pa tudi gospod nunc ne. Torej v kaki zvezi stoji to s papeževim „Motu proprio“? V nobeni.... „novičar“ je le na jako slab in neumen način izlil svojo željo, da bi „Soča“ prenehala in Gabršček zaprl tiskarno! Mislil je, da mora to reči, pa je zvezal to svojo misel na tako nelogičen način s papeževim „Motu proprio“. O logika, logika, pa katoliški časnikarji, kako so si tuji!

„Primorski novičar“ v lažnjivem „Slovincu“ je nabral za sobotno številko tega glasila ljubljanskega skofa in ljubljanskih cigaric nekaj notic, v katerih se obrega tudi ob „Sočo“, kakor je njegova naloga. Piše: Idioli v „Soci“, ... kakor če pijana baraba v cestnem jarku pravi, da zaničuje trezne ljudi.... bebec v „Soci“... tako idiotstvo spada na smetišče. Najbrže bi bil „novičar“ nabral še kaj takih cvetk, ali gotovo se mu je mudilo, kajti pozabil je celo napisati notico, da je „Soča“ surov list. Kadar se nam-

reč ta poštenjak izbruh svojih surovostij, potem napiše notico, kako da je „Soča“ surov list.

V drugi notici pravi, da hvalimo slovensko-nemško zvezo na Kranjskem ter nas pozivlja, ker je velik gospod, ki sedi na sodnem stolu, naj povemo odkrito, kaj sodimo o zvezi Schwegel-Tavčar-Hein? Prav, dragi naš „Primorski novičar“. Mi povemo, kaj sodimo o tej „zvezi“, ali prej mora nam on povedati, v kateri številki „Soče“ smo pisali o volitvah v Koroski Beli. Hic Rhodus! Na dan „primorski novičar“, s tisto številko, potem pa se pomenimo o oni zvezi. Prilika je ugodna, mi smo pripravljeni, torej le korajžo, g. novičar!

„Slovenska Čitalnica“ v Solkanu bo imela svoj redni letni občni zbor dne 2. febr. t. l. „Cit.“ priredi dne 13. febr. t. l. veliki ples v dvorani g. Al. Mozetiča.

„Telovadno društvo „Solkauski Sokol“ priredi svoj društveni ples v soboto 30. t. m. v prostorih g. Al. Mozetiča.

V Koprivi na Krasu se potegujejo za poštno nabiralnico, ker imajo do poštne urada v Dutovlje predaleč. Taka nabiralnica je potrebna zlasti sedaj, ker je tam okoli polno železniških delavcev.

„Telovadno društvo „Prvaški Sokol“ bo imelo dne 2. febr. t. l. svoj redni letni zbor z dnevnim redom, kakor ga določajo društvena pravila. Na zdar! Odbor.

Kmetijski odsek c. k. kmetijskega društva o Gorici za okraj komenski vabi zvoje udeležence rednemu občnemu zboru, ki se bo vršil dne 2. februarja t. l. ob 3. uri popoldne v šolskem poslopju v Komnu. Dnevni red: 1. Poročilo predsednika; 2. Poročilo tajnika; 3. Poročilo blagajnika; 4. Podpisovanje za naročitev kmetijskih potrebščin, kakor žvepla, vitrijola i. t. d.; 5. Slučajni predlogi.

Deček pod vozom. — V soboto je prišel v Rastelu pod voz 7 letni K. Venuti. Otroci so šli za vozom, s katerim skropijo ceste, mimo pa je prišel drug voz, poln dečk. Deček je skakal semtertje ter pri tem prišel pod konje slednjega voza. Ker gre navzdol, se ni dalo takoj vstaviti, tako da ga je voz vlekel kakor 2 metra za sabo. Na to so potegnili dečka izpod voza ter ga nesli takoj k bližnjemu dr. Morpurgo. Deček si je zlomil desno nogo, pa po obrazu je poškodovan.

Slabo je prišlo v ulici Morelli 13-letnemu mizarškemu učencu Štef. Močilniku iz Ločnika. Padel je na tla. Prenesli so ga v gostilno „pri dobrih prijateljih“, poklicali zdravnika, potem pa so ga odpeljali v bolnišnico.

Zlmsko suknjo je ukradel neznan tat „pri Rajhu“ na Kornu Tomažu Skočirju s Tolminskega. Tam okoli Rajha stika vedno obilo potepov in sumljivih ljudi.

Tat — samomorilec. — Jeden izmed najdrznejših tatov po vilah, po imenu Adolf Herberger, se je vstrelil v Gradcu, ko so ga

zasadili „na delu“ pri zidu neke vile. Ker je videl, da ne more uiti, je potegnil revolver ter se vstrelil, da je oblezel takoj mrtev. Prijem so našli mnogo ključev. Enega so poslali v Gorico policiji, ki se je prepričala, da se z njim odpre blagajna v neki tukajšnjih prvih vil.

Zaprli so dva tika, nekega E. Martinelli in G. Fanali, ker sta uganjala v Zidovski ulici med seboj reči, katerih se ne more imenovati. Ta dva pa sta izpovedala v zaporih se marsikaj ter utegnejo se brže potegniti v luknjo.

Ušel je iz bolnišnice oni Primožič s Cingrafa, katerega so bili spoznali za umobolnega, ko je tekla proti njemu preiskava radi znanega napada. Po noči se mu je posretilo ubežati čez vrt. Doslej ga še niso našli. Napravil si je bil v bolnišnici sam dva ključa (Primožič je kovac) in z istima je odprl ter ubežal. Četr ure potem se je zgasil v stanovanju svojega brata v Kočevji; sva-kinja se ga je prestrašila, ali jo je potolažil ter pokazal ključ, potem zahteval obleko in šel, rekoč, da pojde proč od Gorice, ušel je pa zato, ker mu ni bilo več prestajati med norci!

Bralno in pevsko društvo na Slapu priredi plesni venček v nedeljo dne 31. t. m. Začetek ob 3. uri pop. Vstopnina: udje 60 vin., neudje 1 K 20 vin. Med plesnimi točkami poje mešan in možki zbor.

Javni ples priredijo fantje v Tabru pri Dornbergu, in sicer dne 31. t. m. v zaprtih prostorih g. Al. Sinigoja. Svirala bo godba iz Prvačine.

Rokodelsko podporno društvo v Lokavcu priredi dne 31. t. m. svojo pustno veselico s plesom. To bo prvi ples, na katerem nastopi društvena godba. Prostor za veselico je obširen, dvorana prostorna. Poskrbi se tudi za dobro in točno postrežbo.

Za kratek čas. — Na postaji v Zavljah blizu Trsta sta čakala dva moža, malce natrkana, kedaj jo pripiha tista sloveča železniška poreška, da se popeljeta v Trst. Prišlo je nekaj železniški podobnega in v Zavljah se je vstavilo.

Moža hotela vstopiti, ali konduktor reče, da ju ne sprejme, da je že dosti teže na vlaku. (Treba vedeti, da se na tej mali železnici plača kar v vlaku.) Ker je videl, da ta moža natrkana, ju je hotel tudi malce potegniti za nos. Rekel jim je, da ne ve, kako bo sploh mogel iz Zavelj naprej, da stroj ne more potegniti.

Domenili so se končno tako, da ju sprejme na vlak, ali le, če pomagata spraviti vlak naprej. Prav, sta rekla moža ter se uprla v zadnji voz, da pomagata spraviti vlak v tek. Mož se pehata, strojevodja požene vlak, reveža padeta na tla, pa se kolikor mogoče hitro dvigneta ter vpijeta za vlakom, naj počaka, naj vozi počasi, da vstopita.

Vlak pa jo je odkuril z njemu nenavadno hitrico proti Trstu, pijanca sta klela

»O, kak nemaren, debel žrebec!« pravi Aramis. »No, dobro, moj ljubi,« odvrne d'Artagnan, »to je konj, na katerem sem prijezdil jaz v Paris.«

»Kako, vi poznate tega konja, gospod?« pravi Mousqueton.

»Zelo nenavadno barvo ima,« meni Aramis. »To je jedini konj te barve, kar sem jih videl.«

»Rad ti verujem,« odvrne d'Artagnan; »tudi sem ga prodal za tri srebrnike, in to visoko ceno sem dosegel gotovo samo zaradi barve, kajti telo gotovo ni vredno osemnajst frankov. Ali kako je prišel ta konj v tvoje roke, Mousqueton?«

»Ah,« pravi sluga, »ne govorite mi o tem, to je nesramnost od moža najine vojvodinje.«

»Kako, Mousqueton?«

»Da, dama najvišjega dostojanstva, vojvodinja de..., se je usmiljeno ozrla na naju; toda oprostite, gospod mi je ukazal molčati: ta naju je prisilila, vzeti od nje za spomin krasnega španskega konja in andaluzijsko mulo, ki je bila čudovito lepa. Mož izve za celo stvar, se polasti med potom krasnih živalij, ki ste nama bili poslani, in podtakne te strašni bestiji.«

»Kateri mu ženeš ti nazaj?« pravi d'Artagnan.

»Seveda,« odvrne Mousqueton: »lahko si mislite, da ne moreva sprejeti takih nestvorov za obljubljeni jezdnji živali.«

»Gotovo ne,« dasi bi bil videl Porthosa silno rad na svojem konju. Bil bi si mogel predstavljati, kakšen sem bil sam pri svojem prihodu v Paris. Ali ne marava te dalje zadrževati, Mousqueton; izvrši nalogo svojega gospoda. Ali je doma?«

»Da, gospod,« pravi Mousqueton, »toda zelo slabe volje.«

In ta nadaljuje svojo pot po nasipu des Grands-Augustins, dočim pozvonita prijatelja pri Porthosovih

vratih. Ta ju je videl prihajati po dvorišču in se čuva, da bi odprl. Zvonita torej zastoj.

Mousqueton nadaljuje med tem svojo pot, preko-rači Pont-Neuf in pride, podeč mrhi pred seboj, končno v rue aux Ours. Prišedši semkaj, priveže po gospodovem povelju konja in mulo na trkalce prokuratorjevih vrat; ne da bi se brigal dalje za njuno usodo, se vrne nato k Porthosu in mu naznani, da je izvršil njegov ukaz.

Čez nekaj časa pričneta nesrečni živali, ki že od zjutraj niste zobali ničesar, s tem, da sta vedno dvigali in spuščali klopoteč, delati tak ropot, da naroči prokurator svojemu učencu, naj poizve v sosesčini, čegava sta ta konj in mula.

Gospa Coquenard takoj spozna svoje darilo in v pričetku ne more razumeti, zakaj je prišlo nazaj; toda kmalu ji pojasni vso stvar Porthosov obisk. Jeza, plameneča v mušketirjevih očeh, prestraši rahločutno ljubico, dasi se je Porthos premagoval. Res, Mousqueton ni prikrival svojemu gospodu, da je srečal d'Artagnana in Aramisa in da je spoznal d'Artagnan v rumenem konju svoje bearnsko kljuse, na katerem je prijezdil v Paris in katero je prodal za tri srebrnike.

Naročivši odvetnici, naj pride v samostan Saint-Magloire, Porthos zopet odide. Ko vidi prokurator, da Porthos odhaja, ga povabi k obedu, povabilo, katero odkloni Porthos z majestetičnim obrazom.

Vsa trepetaje se napoti gospa Coquenard proti samostanu Saint-Maloire, kajti slutila je očitanja, ki so jo pričakovala; toda veličastno Porthosovo vedenje jo je oslepilo popolnoma.

Vse kletve in očitanja, kar jih more navaliti žaljeni mož v svojem samoljubju na ženskinjo glavo, vse to je dežilo na sklonjeno glavo prokuratorice.

»Ah,« pravi, »mislila sem, da sem napravila najboljšo. Jeden izmed naših klientov je konjski trgovec; bil nam je dolžan denarja, pa ni maral plačati. Tu vzamem za njegov dolg tega konja in to mulo. Ob-ljubil mi je dve kraljevski živali.«

»No, prav, madame,« zasopih Porthos; »če vam je bil vaš konjski mešetar dolžan več kakor pet srebrnikov, je slepar.«

»Saj ni prepovedano, kupiti po ceni, gospod Porthos,« pravi prokuratorica, poskušaje se opravičiti.

»Ne, madame, ali kdor računi na ceno kupovanje, mora tudi dovoliti drugemu, da se ogleda po dostojnejših prijateljih.«

In obrnivši se, stopi za korak, kakor bi hotel iti.

»Gospod Porthos, gospod Porthos!« zakliče prokuratorica, »priznavam, da nimam prav; ne smela bi gledati na ceno, ko je šlo za to, da opraviim kavalirja, kakor ste vi.«

Ne da bi odgovoril, gre Porthos korak naprej.

Prokuratorici se je zdelo, da ga vidi v svetlem oblaku, kako je popolnoma obkoljen od vojvodinj in grofic, ki mu mečejo pred noge možnje zlata.

»Ostanite, za Boga, gospod Porthos,« kliče, ostanite in pogovoriva se.«

»Z vami govoriti je za me nesreča,« pravi Porthos.

»Toda povejte mi vendar, česa zahtevate!«

»Ničesar, kajti če bi zahteval česa od vas, bi šlo tudi tako.«

Prokuratorica se obesi Porthosu za roko in vsklikne v navalu svoje bolesi:

»Gospod Porthos, jaz sem glede vsega tega popolnoma nevedna; kaj vem jaz o konjih, kaj o sedlih?«

»Vprašati bi bili morali mene, ki razumem take stvari, madame; ali hoteli ste štediti in torej skopariti s svojim posojilom.«

pasazerji in drugi, ki so vedeli ta prizor, pa so se kajpada smejali od srca.

Privedli so v tukajšnje zapore iz Tolmina nekoga Stefana Pobra iz Dalmacije, ki je delal Podbrdom pri železnici. Pravijo, da je goljufal druge delavce.

Opozorjamo na članke pod rubriko „Narodno gospodarstvo“, v katerih se bavi člankar g. Rolett v Lokavcu, izkušen industrijalec, zlasti s trgovino z lesom, obravnava vmes pa tudi sedaj aktualne obnovitve trgovskih pogodb itd.; članki so za interese posebno podučni, pa tudi sploh zanimivi.

Znano je, da vpliva blagodejno Zoltanovo mazilo tudi pri zastaralih revmatičnih boleznih in protinu. Steklenica 2 kroni. Lekarna Zoltan, Budimpešta.

Razgled po svetu.

Is plenarne seje avstrijske delegacije. — Pri razpravi o proračunu ministerstva za vnanje stvari je pozdravil delegat Dobernig med drugim izvajanja italijanskega ministra za vnanje stvari, ki smatra trozvezo kakor poročilo za evropski mir in obsoja irredentistične težnje. Govornik je potem skušal dokazati, da so Nemci prinesli kulturo v primorske dežele. Nemci da bodo vsako stopinjo svoje posesti branili in v Trstu da se je treba slednjič odvaditi smatrati Nemce za priselence. Med Nemci in Italijani da pride gotovo do zblizanja, ako se Italijani osvobodijo ljubimkovanja krivih prijateljev. V nasprotju z ekspozicijem vidijo se govorniku naše trdnjave ob italijanski meji, katere pa se presegajo utrdbe na italijanski strani. Med trgovinsko-političnimi vprašanji razpravlja se le o vinski klavzuli, kakor da bi posebno alpske dežele ne proizvajale nobenega drugega predmeta. Govornik je na splošno odobral orizjenito politiko ministra za vnanje stvari ter izrazil bojazn, da Madjari vsled doseženih koncesij postanejo še bolj predrzni. Govornik je izjavil, da Madjarom privoščta njih vspehe a da naj sami nosijo stroške za svojo neodvisnost. V nadaljevanju razprave proračuna ministerstva za vnanje stvari povdarjal je del. Dzieduszycki važnost tro in dvozveze za vzdrževanje miru, izjavil se je zadovoljnega z orizjenito politiko, želel, naj bi se o sklepanju trgovinske pogodbe z Nemčijo varovalo naš izvoz živine in lesa posebno iz Galicije pred pruskimi silkanami in varstvo naših izseljencev. Razprave so se nadalje udeležili deleg. Glöckner, ki je priporočal razoroževanje srednjeevropskih držav, Schneider, ki je izrekel željo, naj bi došlo do miru med narodnostmi, dr. Šusteršič, ki je zopet protestiral proti izvrševanju veto-prava. Deleg. Kramar je pobijal izvajanja onih govornikov, ki smatrajo trozvezo jednim jamstvom za evropski mir in je pojasnjeval vpliv Nemčije na Turčijo. Govornik je povdarjal, da se interesi Nemčije in Rusije v Turčiji in na Balkanu križajo. Naša orizjenita politika bo le tedaj prava, ko

ne bo temeljila na sporazumljenju z Nemčijo, marveč z Rusijo. Govornik je slednje izražal očitaje, da Čehi vodijo izsiljevalno politiko; oni zahtevajo le to, do česar imajo na podlagi državnih prava pravico. Na to je bila seja prekinjena. Predsednik je prosil za pooblastilo, da sme mornaričnemu poveljniku baronu Spaunu o priliki smrti njegove soproge izražati sožalje delegacije. Delegacija je v to privolila. Del. Delugan je nasproti Dobernigovemu govoru izvajal, da bi bil čas, da bi Nemci opustili svoje neopravičene težnje po italijanski posesti ter se je izjavil proti izvrševanju veto-prava. Minister za vnanje stvari je odgovarjal v podrobni razpravi najprvo na Verzeznassijevo vprašanje glede mejne reke Taglio na italij. meji in se izjavil pripravljenega dogovoriti se v tej zadevi z italijansko vlado, ako ga v to pooblasti avstrijska vlada, ki je v tej zadevi kompetentna. Nadalje je minister odgovarjal na vprašanje istega delegata, glede ustanovitve italijanske univerze v Trstu in je dejal, da govornik vendar ne bo zahteval, da minister odgovarja na to vprašanje, ki spada v področje avstrijske vlade, in se minister za vnanje stvari ne more vmešavati v to zadevo. Kar se tiče mene, izjavil je minister, zagotoviti moram le toliko, da z veseljem pozdravljam vsako odredbo, ki je v prilog kulturnim potrebščinam italijanskega prebivalstva, a ne morem se izjaviti o tem, kje se ima graditi italijanska univerza, ker bi s tem prestopil meje mojega področja. Deleg. Biankini je zavračal trditve, da ima zakonito pripoznana hrvatska zastava provokatorično tendenco. Ako so boji, katere vodijo Hrvati pod to zastavo označajo za izzivanje, zagotoviti mora govornik, da bodo Hrvati še nadalje izzivali. Na zvršetku razprave priobčil je predsednik Gautsch brzojavko mornaričnega poveljnika, barona Spauna, v katerem se isti zahvaljuje za izrečeno sožalje. Predsednik je izjavil, da objavi dan in uro prihodnje seje pismenim potom.

Proračunski odsek avstrijske delegacije je rešil proračune skupnega ministerstva in najvišjega računskega dvora ter sklepni račun. Državni minister baron Burian je na to poročal o zakonito dovoljenih prsojilnih bozahskej upravi v svrhu gradnje železnic, katere posojila so se izplačala iz skupnih aktiv. Po tem dolguje Bosna skupni vladi 30,638.000 kron, med tem ko ima pravico pri skupnem finančnem ministerstvu še do 10 milijonov kron za obrestovanje amortizacije.

Radl udeležbe pri demonstracijah v Vidmu je sedel v Trstu na zatožni klopi 28-letni magistratni uradnik Rihard Valle, tožen radi progresa po § 305. k. z. Državno pravdnistvo ga je tožilo, da je dne 16. avgusta m. l. povodom slavnosti v Vidmu nosil italijansko trobojnico, poziva množico na klice, sovražne Avstriji; da je dne 29. t. m. istega meseca, povodom pogreba žrtv velike železniške nesreče, imel govor z irredentistiško tendenco, ki se je razširil po italijanskih

listih. Sodnemu dvoru je predsedoval svetovalec Pedersoli. Državno pravdnistvo je zastopal dr. Clarici. Obtoženca je branil odvetnik dr. Ara. Zaslisanih je bilo več prič, ki so se bile udeležile slavnosti v Vidmu. Ko se je imelo začeti čitanje raznih spisov, je predlagal zastopnik državnega pravdnistva, naj se razprava proglašita tajno, čemur je sodišče ugodilo. Obtoženec se je branil, zatrdivši, da ne ve, kako mu je prišla ona zastava v roke in da ni bilo vsklikov sovražnih Avstriji. Vsklikalo da se je pač: „Živela Italija!“ — „Živel Trst!“ — „Živel italijanski Trst!“ — ali proti Avstriji da se ni vsklikalo nikakor. Zahteva obrambe, naj se zaslisi se druge priče, je bila odklonjena. Sodišče je obsodilo Valle-a v 2 meseca zapore.

„Marijine hčere“ v Vodnjanu v Istri. — Da se ne naučijo dekleta po takih družbah nič dobrega, imamo nov dokaz. V Vodnjanu v Istri je bil ustanovil don Bartoli društvo „Marijinih hčera“. Pristopilo je več deklet. Za praznik sv. Neže so delale na vse načine, da kar mogoče lepo okraščjo cerkev. Ker je bilo pa le premalo rož, so nekatere starejše „Marijine hčere“ naročile neki 13 članici, naj gre za pogrebom, ki je bil tisti dan, ter naj odreže iz venca najlepše rože. Dekle je šla ter storila tako. K sreči sta videla to dva mladeniča, in deklico so prišli, da je povedala, kdo jo je tako naučil ter da je nesla rože nazaj na pokopališče. Lape „Marijine hčere“, ki se drznejo oropati grob!

Tržaška mestna delegacija na delu. — V soboto zvečer se je mestna delegacija sesla v prvič po razpuščenju mestnega sveta. Členi delegacije so si razdelili posle, ki jih bodo vršili. Dr. Venezian je prevzel stvari javnega pouka, Rascovich, Doria in Spadoni preskrbljanje vode, D'Osmo in Spadoni predloge glede javnega zdravstva; Bernardino Depiera in Ravasini nadzorstvo in preosnovo zastavljalnice, Doria nadzorstvo in odredbe za mestne gasilce. Potem so si določili nadzorstvo nad ženskim licejem in realko, zastopstvo za nabore, nadzorstvo nad deli za prišilno delavnico in nadaljevanje studij za nove muzeje. Slednjič je delegacija storila nekatere ukrepe spidajoče v mirnih tasih v delokrog mestnega sveta. Ali ti sklepi morajo zadobiti potrjenje namestništva.

Profesor L. Pavla, znani laški pisatelj, ki se jako zanima za Hrvate, ter je o njih že opetovano pisal, se nahaja sedaj v Dalmaciji. Bil je v Zadru, Spljetu in drugih krajih, in povsodi so ga veseljem sprejeli. Govoril je z raznimi dalmatinskimi veljaki.

Sajenje tobaka v Dalmaciji. — V okraju Imotski so v minoletem letu zasadili 398 rastlin. Uradu za odkupovanje je bilo oddanih 502.666 kg., za katere je bilo izplačanih 771.559 kron 47 st. Samo vas Runković je prejela 201.419 K 10 st. Iz teh števil je razviden gospodarstveni pomen gojenja tobaka za ubogo prebivalstvo Dalmacije.

Atentat na dvorni separatni vlak. Iz Budimpešte javljajo dne 22. t. m., da je

bil izvršen atentat na dvorni separatni vlak, v katerem se je Gizela princesa Bavarska vozila na Dunaj, da se povrne v Monakovo. Neki 18-letni mladenič je metal kamenje na vlak. Eden kamenov je razbil okno kupeja na vagonu, v katerem je obednica, ali zadel ni nikogar v vagonu. — Napadalca zasledujejo.

Zadnja enorazrednica s slovenskim učnim jezikom na slovensko-nemški meji je v Kaplji pri Arvežu. Sedaj je tam razpisana učiteljska služba. Nemški „Schulverein“ pozivlja nemško učiteljstvo, naj prosi za to mesto. Schulverein obljublja tudi podporo. Veljaki slovenski, pazite, da se ne uredi nič zlobni načrti sovražnika!

Pobegla častnika. — Iz Budimpešte javljajo, da je vojska oblast izdala tiranico za častnikoma: topničarskim nadporočnikom Adolfom Kropschem in za kadetom - častniškim nadomestnikom Kolomanom Erbler, ki sta pobegnila, zapustivši dolgove v značajnem znesku 32.000 K. Omenjena častnika sta baje pobegnila v Makedonijo, da se pridružita ustajem.

Zgorelo mesto. — Mesto Aalesund v Norveški je zgorelo popolnoma. Ostala je le carinarnja in kakih 20 malih hišic. Poleg hiš sta zgorela tudi dva ribička parobroda. Okoli 10.000 ljudi je brez strehe. Zgoreli so tudi vsi leseni mostovi. Zgorela sta dva človeka.

Sestanek jugoslovanskih abiturientov v Beogradu. — Belogradijski abiturijenti nameravajo pozvati svoje kolege iz Srbije, Hrvatske, Bolgarske in južne Ogrske na abiturijentski sestanek, ki ima biti v juniju t. l. Na sestanku bi se razpravljalo o narodno-socialno-političnih in dijaških vprašanjih. Sestanek bi bil korak k zblizanju jugoslovanskega dijaštva. Kaj pa z dijaki iz naših južnih dežel?

V vsehodni Aziji. — Iz Londona javljajo, da Japonska na nikak način ne sprejme navadne izjave ruske vlade, pa ako bi se ta tudi ujemala z japonskimi zahtevami. 12.000 Japoncev se je izkrcalo v Masampho. Med Kino in Japonsko je baje sklenjena pogodba, po kateri bi morala imeti Kitajska v slučaju vojne pripravljenih za službo 50.000 mož.

Ruska brzojavna agentura poroča iz Port Arturja: Glasom vesti v nekem listu od potoval je kitajski general Ma na čelu 30 polkov v Sanhajkvan, da zasede strategične točke na meji pokrajine Pišil. Japonski tolmač ruskega vojskega atašeya v Tokiju bil je v soboto aretiran, ker je na sumu spijonaze. Istega bodo sili v Jokohami. Tudi na več drugih leti tak sum. „Patria“ trdi, da se v rimskih političnih krogih siri govorica, da se italijanskemu kralju poveri razrešanje rusko japonskega spora.

„Knajpovec“ se razpošlje že v soboto v več tisoč iztisih na ogled po vsem Slovenskem. — Oglasi o predmetih, ki zanimajo vse Slovence, so torej za trgovce in obrtnike velike vrednosti.

Narodno gospodarstvo.

Nekaj izkušenj v industriji gledé na naše politično in gospodarsko življenje.

(Dalje.)

Predno preidemo k obljubljenemu tretjemu odstavku „Mali donesek k presoji gospodarskih razmer Bosne in koristno upo-

»Storila sem krivico, gospod Porthos, in moja žasna beseda: popravim jo.«

»In kako?« vpraša mušketicr.

»Poslušajte! Drevi gre gospod Coquenard k vodji de Chaulnes, ki ga je dal poklicati k sebi. Razgovor med njima bo trajal najmanj dve uri; pridite, sama bodeva in obračunava med seboj.«

»No prav, o tem se da govoriti, ljuba moja!«

»Torej mi oprostite?«

»Bodeva videla,« pravi Porthos mogočno.

In ločita se drug od drugega, rekoč: »Do drevi!«

»Vraga!« si misli Porthos, ko odide; »kakor se mi dozdeva, nisem več daleč od zakladnice gospoda Coquenard.«

V.

Po noči so vse mačke sive.

Slednjič napoči večer, ki sta ga pričakovala Porthos in d'Artagnan s tako nestrpnostjo.

D'Artagnan pride kakor navadno proti deveti uri k milady. Dobi jo v najboljši volji; nikdar ga ni sprejela tako prijazno. Na prvi pogled spozna naš Gaskoniec, da ji je bilo njegovo pisemce izročeno in je zelo uspeh.

Ketty pride, da prinese sorbet. Njena gospodarica je bila z njo izvanredno prijazna in se ji nasmehnila kar najprijaznejše; ali ah, uboga dekletce je bilo tako otožno, da niti ne opazi miladyne dobrohotnosti.

D'Artagnan pogleda ženski drugo za drugo in si mora skrivaj priznati, da se je narava zmotila pri njenem stvarjenju. Odlični dami je dala kupljivo in ceno dušo, hišini vojvodinjsko srce.

Ob desetih se prične milady kazati nerazno; d'Artagnan spozna, kaj ima to pomeniti, ona pogleda na uro, vstane, sede zopet in se nasmehnje d'Artagna-

gnanu z obličjem, ki hoče izraziti: »Vsekakor ste zelo ljubezni, toda neizmerno veselje mi napravite, če greste svojim potom!«

D'Artagnan vstane in vzame svoj klobuk; milady mu poda svojo roko v poljub. Mladi mož začuti, da mu jo stisne in spozna, da se to ni zgodilo iz čuta koketnosti, ampak iz čuta hvaležnosti vsled njegovega odhoda.

»Satansko ga ljubi,« zamrmra. Nato odide.

To pot ga Ketty ne pričakuje niti v predsobi, niti na hodniku, niti pod velikim portalom. D'Artagnan mora torej čisto sam poiskati stopnici in izbo.

Ketty je sedela, podpiraje glavo z rokami, in jokala.

Slišala je vstopiti d'Artagnana, ali ni dvignila glave. Mladi mož stopi k nji in jo prime za roke; in ona prične ihteti.

Kakor si je domneval d'Artagnan, je milady po prejemu pisma povedala v svojem blaznem veselju vse svoji dekli. V plačilo, da je tako dobro izvršila svojo nalogo, ji je podarila še možnjo denarja.

Ko je prišla Ketty v svojo sobo, je vrgla možnjo v kot. Ta se je pri tem odprla, in iz nje se je zvalilo več cekinov, ki so ležali še vedno z možnjo vred na preprogi.

Pri d'Artagnanovem dobrikanju dvigne uboga malička glavo. D'Artagnan sam se prestraši izpremembe na njenem obličju. S prosečim obrazom sklene roke, toda ne da bi si upala spregovoriti besedico.

Kakor malo je bilo občutljivo d'Artagnanoovo srce, ga vendar gane ta tiha bol; toda pretrdno se je držal svojih načrtov in zlasti tega, da bi kaj izpremenil na svojem določenem programu. Zato ne pusti deklici nikake nade, da bi ga mogla omešiti, ampak opisuje ji svoje početje za prosto maščevanje.

To maščevanje je bilo tim lažje, ker je milady, skoro gotovo, da bi zakrila ljubčeku svojo rudečico, zapovedala Ketty, naj ugasne vse luči v hiši in celo v njeni lastni sobi. Predno napoči dan, se je imel gospod Wardes odstraniti, še vedno v temi.

Čez nekaj trenutij se začuje, kako prihaja milady v svojo sobo. Takoj pohiti d'Artagnan v svojo omaro. Komaj počene v nji, ko se začuje zvonec.

Ketty odide k svoji gospej in ne pusti vrat odprtih; toda stena je bila tako tenka, da je bilo razumeti skoro vsako besedo, ki ste jo govorili ženski.

Milady se je zdela pijana veselja, Ketty ji mora še enkrat ponoviti vse podrobnosti svojega zlaganega sestanka z gospodom Wardesom, kako je sprejel njeno pismo, kako ji odgovori, kakšen je bil izraz njegovega obličja, če je bil videti zaljubljen. In na vsa ta vprašanja odgovarja uboga Ketty, prizadevaje si, da ohrani svojo zavest, s polzadušenim glasom, čigar ton se ni zdel njeni gospej niti kaj nenavaden: tako egoistična je sreča.

Ko se približa slednjič ura njenega sestanka z grofom, da milady res ugasni luč v svoji sobi in zapove Ketty, naj se vrne v svojo sobo in dovede grofa Wardesa takoj, kakor hitro pride.

Ketty ne rabi dolgo čakati. Komaj opazi d'Artagnan skozi ključavnično luknjo svoje omare, da je vsa soba zarita v temo, že skoči iz svojega skrivališča v trenutku, ko Ketty zapre vrata.

»Kaj naj pomeni ta šum?« vpraša milady.

»Jaz sem,« pravi d'Artagnan pritajeno; »jaz, grof Wardes.«

»O, moj Bog, moj Bog,« mrmra Ketty, »počakati ne more niti ure, katero je določil sam.«

(Dalje pride)

rabljanje istih na našo deželo*, hočem po-
dati se resumé o našem lesnem prometu ter
spregovoriti o prav sedaj aktualni provizo-
rični pogodbi med Avstro-Ogrsko in Italijo.

Po modrosti in preudarnosti avstro-
ogrške vlade in nič manj laske vlade se je
posrečilo, vsvariti provizorij do konca sep-
tembra 1904., kateremu provizoriju se je
posrečilo, od obeh držav aytonomni colni
tarif ali celo colno vojno odvrniti. Ali pa je
čas do konca septembra zadosti dolg, da se
preobrne naš parlament na bolje, ter se ga
pripravi do gospodarske in ljudski blagor
oživljujoče delavnosti, je pa več nego
dvomljivo.

Do preteka laskega provizorija je res
se 8 1/2 mesecev, to je nad 250 dnij. Kaj pa
pomeni en dan, je za onega, ki meri clo-
vesko življenje proti večnosti stvarjenja le s
trenotkom, velika dolžina časa. Tu pravi
pesnik: 3 1/2 minute je tvojih. Ena za jok, ena
za smeh in le jedne pol za delo, kajti sredi
te že umrješ. Na to pravim jaz: 60 sekund
ima minuta, toliko stotin ura, toliko tisočev
dan. Parlamentarce, pomisli, kaj zmoreš!

Ker morajo biti v tem letu, kakor po-
kazano, ne le laska colna pogodba, ampak
tudi drugih držav obnovljena, hočem tukaj
navesti, kaj nam je potrebno, kaj naj bi
storili naši parlamentarci.

Kakor sem v svojem prvem članku
„Uvoz lesa v Avstro-Ogrsko“ pokazal, je
znašel skupni uvoz od 1. januarja do 30.
septembra 1903.:

Rusija 508.927 mc, od tega blaga za
žage 60.198 mc;

Nemčija 338.733 mc, od tega blaga za
žage 66.724 mc;

Rumunija 796.358 mc, od tega blaga
za žage 242.461 mc.

Te številke pa imajo, kakor že poprej
povedano, rastočo tendenco.

Od vseh strani se nalaga na naš les
prav izdatna colnina, le mi puščamo tuj les
deloma popolnoma prost, deloma nalagamo
nanj le prav neizdatno colnino.

Torej veliko, najmanj jednako colnino
na ruski, nemski in rumunski les! Proti bo-
gati Ameriki pa zaporno colnino proti v
uvozu rastoči „Pitchpen“ in enakim vrstam
lesa. Proti sikanozni Srbiji, ki nas les od
tekmovanja na arbskih tleh skoro naravnost
izključuje, pa resno besedo, kateri imajo sle-
diti dejanja.

Najprvo k našemu nemškemu sosedu,
kateri velja ne le radi svojih vojnih marveč
se več radi svojih gospodarskih vsehov v
zadnjih 40 letih za vzgled v Evropi, kate-
rega posnemati je vsaki državi skoro narav-
nost dolžnost.

Tu uporabljaj podatke g. gozdnega
mojstra Bakescha, katerega nazore in s šte-
vilkami dokazana dejstva bi priporočal v
premotrivanje vsakemu, ki se peča z gozdovi
in lastnikom žag.

Nemčija je uvozila v prvih 9 mesecih
1903. lesa 338.733 mc, med tem 66.724 mc
rezninskega blaga, in sicer prosto colnine;
med tem je torej 19 1/2 % reznin. Koliko
desk je tu vmes, izrezanih iz avstrijskih
blodov!

Kako pa dela Nemčija z našim lesom.
G. Bakesch pravi:

Nemčija ne pobira po colni pogodbi,
ki sedaj poteka, od avstr. lesa za kurivo ni-
kake colnine, ali od surovega lesa za delo
20 mark pri 100 mc; od obsekanega lesa za
delo 30 mark pri 100 mc; od lesa za žage
80 mark pri 100 mc; od dog za sode 20
mark pri 100 mc; od pragov za železnice
30 mark pri 100 mc; od lesnega oglja nič.

V novi colni pogodbi pa navaja Nem-
čija tako-le colnino: na kurivo nič; na su-
rov les za delo 20 mark pri 100 mc; na
obsekani 50 mark pri 100 mc; na les za
žage 125 mark pri 100 mc; na doge za
sode 30 mark pri 100 mc; na pragove 40
mark pri 100 mc; na lesno oglje nič.

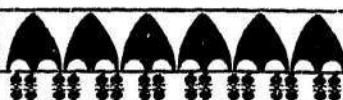
Pri tem je pripomniti, da je Nemčija
zvišala colnino pri rezninah za 56 1/2 %, pu-
stila nespremenjeno pri surovem lesu za delo,
pri lesu za žage pa se še diferencira, pri
čemur se razločuje se trdi od mehkega. Po-
prej so se računale reznine s 6 mc per K.m,
sedaj se ima računati mehki les s 6 mc,
trdi za reznine pa z 9 mc.

G. Bakesch izračunava razliko obsto-
ječe colnine proti nameravani z 2.657.911
markami na leto. Kdo da ima plačati to
razliko, o tem ni treba razmišljati niti
trenotek.

(Dalje pride.)

Gorica * Gorica Hôtel „pri zlatem jelenu“

v trgovskem središču nasproti
nadškofijski palači. — Sobe
za prenočišča po zmernih cenah. — Velik jedilni salon,
poleg stekleni salon s teraso. — V poletnem času prijeten
vrt z verando. — Sobe za
klube, društva, za sklenjene
družbe. — Izborna kuhinja.
Domača in ptuja vina. Izvirno
pilzensko „prazdroj“-pivo.

Doslej je izšlo v zalogi „Goriške Tiskarne A. Gabršček“ v Gorici 7 knjig „Venca slovanskih povestij“

- I. knjiga: 1. Figura. — 2. Iz križarskih bojev
na Poljskem. — 3. Slepčevodja. — 4.
Slika iz gladnih let. — 5. Slovaške sli-
čice. — 6. Ada. 7. Očenaš. — 8. Sov-
ražnik. — Cena K 1.-
- II. knjiga: 1. Mati in sin. — 2. Vsakdanji
dogodki. — 3. Ded Liben. — 4. Sanjarije
in resničnost. — 5. Na brodu. — 6.
Zlatija, vojaška nevesta. — 7. Žyvila
ali moč domovinske ljubezni. — 8.
Črnogorski stotnik. — 9. Odrtnik. —
10. O Hiljakih. — Cena K 1.-
- III. knjiga: 1. „Prokleti ste...“ — 2. „Kadar
pridem z vojne...“ — 3. Pomladni mraz. —
4. Slike. — 5. „Narodne pripovedke“. —
Cena K 1-20
- IV. knjiga: 1. Rusinja. — 2. Prve rože. —
3. Mala igra. — 4. Stara pestunja. —
5. Maščeval se je. — 6. Jetnikovi otroci. —
Cena K 1-20
- V. knjiga: 1. Lux in tenebris lucet. — 2.
Moč ljubezni. — 3. Že zopet. — 4.
Glasovi iz groba. — 5. Noč v gozdu.
6. Izdajalec. — 7. Gozd šumi. — 8.
Dva huzarja. — Cena K 1-20
- VI. knjiga: 1. Črtice z ogljem. — 2. Ta tretja.
— 3. Poroka po pomoti. — Cena K 1-20
- VII. knjiga: 1. Bolnik. — 2. Dež. — 3. Svetla
prikazen. — 4. Pripovedka o ošabnem
Ageju. — 5. Stari oče Zahar. — 6. Go-
rolomov. — 7. Strašna osveta. — 8.
Dva sina. — 9. Zakaj? — Cena K 1-20

„Venec slov. povestij“ prinaša prevode iz
ruščine, poljščine, češčine, slovaščine in srbo-
hrvaščine. — Izšaja v nedolženih rokih.

Kdor naroči po pošti, naj pridene 10 vin. za poštnino.

Pošilja se jedino po povzetju ali naprej
poslanim zneskom.

Na zahtevo pošljamo cenik naše književne zaloge.

Anton Potatzky v Gorici.

Na sredi Raštelja 7.

TRGOVINA NA DROBNO IN DEBELO.

Najceneje kupovalne nimeriškega in drobnega
blaga ter tkanin, preje in nitij.

POTREBŠČINE
za pisarnice, kadilce in popotnike.

Najboljše šivanke za šivalne stroje.

POTREBŠČINE
za krojače in šiviljarje.

Svetilnice. — Rožni vencl. — Mašne
knjižice.

Šišna obuvala za vse letne čase.

Posebnost:

Semena za zelenjavo, trave in detelje.

Najbolje oskrbljena zaloga za kramarje,
krošnjarje, prodajalce pejmih in trgi
ter na deželi. 2 35-8

Kerševani & Čuk v Gorici

v ulici Riva Castello štev. 4 (konec Raštelja.)

Priporočata slavn. občinstvu iz mesta
in z dežele

svojo mehanično delavnico, zalogo
šivalnih strojev in dvokoles iz to-
varne „Puch“ ter drugih sistemov.

Sprejemava vsako popravo in rekonstru-
iranje bodisi šivalnih strojev, dvokoles,
pusk in samokresov.

Vsako popravo, šivalni stroj ali dvokolo
jamciva.

Z ozirom na najino dolgoletno skušnjo,
zagotavlja, da so izdelki najine zaloge naj-
bolje vrste in trpežni, ter izvršuje vsako
popravo bodisi šivalnih strojev ali dvokoles
točno in dovršeno.

Posojujeva tudi dvokolesa.

Tužnim srcem naznanjamo, da je dne 23. t. m. naš preljubljeni

Makso Hrovatin

c. kr. sodni adjunkt v Sežani

previden s tolažili naše svete vere v 35. letu svoje dobe po kratki
bolezni mirno v Gospodu zaspal.

Zemeljski ostanki pokojnika so se prenesli 25. t. m. ob 10.
uri predpoludne iz hiše žalosti v Sežani in prepeljali na pokopališče
rojstnega kraja v Vipavo, kjer se je vršil pogreb ob 3. uri in pol
popoludne.

V SEŽANI, dne 27. januarja 1904.

Žalujoči ostali.

„Goriška Tiskarna“ A. Gabršček

v Gorici

priloga sledeče zvezke

TALIJE:

- I. zvezek: Pri pušavniku. Veselolgra v enem de-
janju. — (4 moške, 3 ženske osebe.)
- II. „ : Bratrance. Burka v enem dejanju. —
(2 moški, 3 ženske osebe.)
- III. „ : Starinarica. Veselolgra v enem de-
janju. — (3 moške, 4 ženske osebe.)
- IV. „ : Medved snubač. Veselolgra v enem de-
janju. — (3 moške, 1 ženska oseba.)
- V. „ : Doktor Hribar. Veselolgra v enem de-
janju. — (5 moških, 3 ženske osebe.)
- VI. „ : Dobrodošli! Kdaj pojdete domu? Veselol-
gra v enem dejanju. — (2 moški
3 ženski osebi.)
- VII. „ : Putifikarica. Burka v enem dejanju. —
(3 moške, 2 ženske osebi.)
- VIII. „ : Čitalnica pri branjevl. Burka v onem
dejanju. — (2 moški, 5 ženskih
oseb.)
- IX. zvezek: Idealna tašča. Veselolgra v enem de-
janju. — (1 moška, 3 ženske osebe.)
- X. „ : Eno uro doktor. Burka v enem de-
janju. — (6 moških, 3 ženske osebe.)
- XI. „ : Dve tašči. Veselolgra v enem dejanju
— (4 moške, 3 ženske osebe.)
- XII. „ : Mesalina. Veselolgra v enem dejanju.
— (3 moške, 3 ženske osebe.)
- Vsak posamezen zvezek stane 40 vin.,
po pošti 5 vin. več.

Anton Pečenko

Vrtna ulica 8 — GORICA — Via Giardino 8

priporoč

pristna bela in črna vina
iz vlpavskih, furlanskih, brlekkih, dal-
matinskih in isterskih
vinogradov.

Dostavlja na dom in razpošilja po železnici na
vse kraje avstro-ogerske monarhije v sodih od 56
litrov naprej. Na zahtevo pošilja tudi uzorec.

Cene zmerna. Postrahna poštnina.

C. kr.
privilegirani

aparati za
krojiti obleke

M. Poveraj

v Gorici, na Travniku štev. 5.

Edina civilna, vojaška in uradniška
krojačnica I. vrste.

Velika zaloga vsake vrste blaga
za obleke iz inozemskih in avstrijskih
tovaren, gotovih oblek, perila vsake
vrste, vso pripravo za vojaški stan,
nepremočljive haveloke in sobne Sa-
keje. Posebno priporočam ravnodolje
površne obleke za dame in obleke za
dečke zadnje mode.

Se priporočam slavnemu občinstvu
iz mesta in z dežele.

Cene brez vsake konkurence.

V Ameriko potujoči

naj se blagovolijo obrniti na

Agenturo Zwilchenbart

v Buchsu ali Baslu (Švica)

Havre - New York.

Vožnja čez morje samo 6 dni.

Na vsako vprašanje daje se kretom pošte in brezplačno odgovor in pojasnila.

Sprejema zavarovanja človeškega
življenja po najraznovrstnejših kom-
binacijah pod tako ugodnimi pogoji,
ko nobena druga zavarovalnica.
Zlasti je ugodno zavarovanje na
doživetje in smrt z zmanjšujočimi
se vplačili.

Vsak član ima po preteku petih let
pravico do dividende.

„SLAVIJA“

vzajemno zavarovalna banka v Pragi.
Rezervni fond: 25.000.000 K. Izplačane odškodnine in kapitalije: 75.000.000 K.
Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države
z vseskozi slovaško-narodno upravo.
Vsa pojasnila daje:
Generalni zastop v Ljubljani, čegar pisarne so v lastnej bančni hiši
Gospodskih ulicah štev. 12.

Zavaruje poslopja in premičnine
proti požarnim škodam po najnižjih
cenah. Škode cenjuje takoj in naj-
kulantneje. Uživa najboljše sloves,
koder postuje.

Dovoljuje iz čistega dobička izdatne
podpore v narodna in občnkorisna
namena.

Trgovsko-obrtna registrovana zadruga

z neomejenim jamstvom v Gorici.

Hranilne vloge obrestuje po 4%, — večje stalne, naložene najmanj na jedno leto, po 5%. — Sprejema hranilne knjižice drugih zavodov brez izgube obresti. — Rentni davek plačuje zadruga sama.

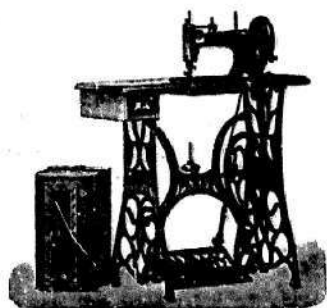
Posejila daje na poroštvo ali zastavo na 5-letno odplačevanje v tedenskih ali mesečnih obrokih, — proti vknjižbi varščine tudi na 10-letno odplačevanje. Zadrugniki vplačujejo za vsak delež po 1 krono na teden, t. j. 260 kron v petih letih. Po zaključku petletja znaša vrednost deleža 300 kron.

Stanje 31. avgusta 1903:

Deleži: a) podpisani K 1.210.300—
b) vplačani 405.188—
Dana posejila 1.631.164—
Vloge 1.203.438—

Pfaff-ovi šivalni stroji

so najboljši.

To sliši kupec sicer o vsakem izdelku in od vsakega agenta, li navadno niti ne ve kaj je šivalni stroj, in še ne ve kako se upelje nit v šivalni stroj, tem manj kako isti šiva, toda mi smo po naši več kot 20-letni poskušnji raznih tovarniških strojev se prepričali, da so res **Pfaffovi** šivalni stroji najbolj trpežni, ter se uverili da se ne dela z nobenim drugim strojem tako natančno kot s **Pfaffovim**.

Pfaffovi šivalni stroji delajo celo po 10-letni dobi še vedno brezšumno.
Pfaffovi šivalni stroji so nepreosljivi za domačo rabo in obrtne namene.
Pfaffovi šivalni stroji so posebno pripravljeni za umetno vezenje (recamiranje) ter se poučuje brezplačno prekosojo na dobroti vsako tovarno. Jamči se za 10 .st.

Nikar naj se ne zamudi pred nakupom ogledati **Pfaffove** šivalne stroje.

Zaloga **Pfaffovih** šivalnih in drugih strojev v Gorici via **Municipio** štev. 1

SAUNIG & DEKLEVA.

Popravljalnica šivalnih strojev, dvokoles Nunska ulica 14

Aromatična esenca (Mercantonio)

Spiritozna tekočina, izdelana iz destilacije aromatičnih alpskih zelišč. Po dolgem raziskavanju je dokazano, da se isto vspešno in gotovo uporablja pri bifevanju in ogadnosti, posebno v času nosečnosti, pri črevesnem trganju, glavobolu, žilnih in histeričnih boleznih ter obvaruje pred kolero.

Lekarna G. B. Pontoni

„Pri dveh zamorcih“ — Gorica, Raštelj.

Prošiva zahtevati listke!!

Največja zaloga vseh stavbnih potrebščin, kakor: cement, starbne nestelje, vsakovrstne okove, železje, strešna okna, cevi za stranišča itd. Ima v zalogi orodje za vsa rokodelstva iz najbolj slovečih tovarn. Opozarja na svojo bogato izber **kablnjskega in hišnega orodja, pačij, štadli-nikov** po brezprimerno nizkih cenah.

Največja trgovina z železjem
Konjedic & Zajec v Gorici
pred nadškojo št. 11.

Edina zaloga
stavbnih nositeljev
v Gorici.

Pocinkana žica

za vinograde po nižjih cenah!

Pozor!

Eno krono nagrade

izplačava vsakemu, kdor dokaže s potrdili najnove ameriške blagajne, da je kupil pri nju za 100 K blaga.

Prošiva zahtevati listke!!

Veliki požar!

zamore se lahko in naglo pogasiti samo s

Smekalovimi
brizgalnicami

nove sestave, koje od desne in leve strani vodo vlečejo in mečejo. V vsakem položaju delujoče kretanje brizgalnice nepotrebno!

R. A. Smekal
Zagreb,

skladišče vseh gasilnih predmetov, brizgalnic, cevi, pasov, sekiric, sekalk in gospodarskih strojev.

1129 odlikovanj

Proti protinu in revmatizmu

je tisoče in tisoče ljudij vspešno rabilo

Zoltanovo mazilo proti

protinu in revmatizmu.

Mnogi trdijo, da se to mazilo izvrsno uporablja tudi pri takih boleznih, kjer celo dolgoletne kopelji niso mogle pomagati.

Cena steklenice 2 K v lekarnah.

Direktna poštna razpošiljatev izdelovalca:

Lekarnarja
Béla Zoltán
Budimpešta.

Karol Draščik,

pekovski mojster in sladčičar
v Gorici na Kornu št. 8.

Priporoča vsakovrstno pecivo, kolače za birmance, torte i. t. d.

Priporoča se slavnemu občinstvu za mnogobrojna naročila ter obljublja solidno postrežbo po jako zmernih cenah.

„Škrat“.

Jedini slovenski humoristično-satični tednik, ki prinaša izključno originalne slike.

Izhaja v Trstu vsako soboto. — Naročnina za vse leto 6 K, za 1/2 leta 3 K. Posamezne številke se prodajajo po 10 stotink. Zahtevajte brezplačne številke na ogled.

Odprto pismo.

Gospodu lekarničarju

K. Germanu

v Belovaru (Hrvatsko.)

S pomočjo Vaše življenske esence sem popolnoma ozdravil od svoje dolgoletne bolezni, za kar se Vam tem potom najsrčneje zahvaljujem ter dajem splošno na znanje, da je Germanova življenska esenca najboljše zdravilo za bolezni v želodcu in proti hemoroidom (zlati žili).

Prosim še 6 steklenic za svojega prijatelja.

Spoštovanjem za zahvaljujem

Ante Gregorič

c. kr. poštni poduradnik.

V Trstu, dne 11. dec. 1903.

Zahtevajte

moj ilustrirani cenik z voš kakor 500 podobami od ur, zlatih, srebrnih in muzikalnih predmetov, katerega pošilja zastoj in poštnino prosto

Hanns Konrad,

tvornica ur in eksportna hiša
Most št. 249. — (Česko).

Pokusite jih

in prepričali se bode, da so postale Ilirske testenine — ne vsled reklame, temveč vsled posebno finega okusa, redilnosti in jednostavne priprave priljubljene v vseh slojih.

Pazite na napis Ilirske testenine!

Dobi se povsod!

Schichtovo hranilno jedernato milo

z varstveno znamko

garantirano in prosto vseh škodljivih primes, izdatno in izvanredno milo za pranje.

Pri nakupu naj se pazi na ime „Schicht“ in na gornjo varstveno znamko.

Zastop na debelo: Humbert Bozzini -- Gorica.